EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

14. aprill 2005 *

Kohtuasjas C-519/03,

mille esemeks on EÜ artikli 226 alusel 12. detsembril 2003 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: D. Martin, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Luksemburgi Suurhertsogiriik, esindaja: S. Schreiner, keda abistas *avocat* H. Dupong,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: kolmanda koja esimehe ülesannetes A. Borg Barthet (ettekandja), kohtunikud J.-P. Puissochet, S. von Bahr, U. Lõhmus ja A. Ó Caoimh,

kohtujurist: A. Tizzano,
kohtusekretär: vanemametnik M.-F. Contet,

arvestades kirjalikus menetluses ja 24. novembri 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 18. jaanuari 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et võttes vastu lapsehoolduspuhkust ja perekondlikel põhjustel antavat puhkust reguleeriva 12. veebruari 1999. aasta seaduse (edaspidi „1999. aasta seadus") artikli 7

lõike 2 ja artikli 19 viienda lõigu, mis kehtestati Luksemburgi õiguskorras 12. veebruari 1999. aasta seaduse artikliga XXIV, mis käsitleb 1998. aasta riikliku tegevuskava rakendamist tööhõivevõimaluste edendamise kohta (*Mémorial A* 1999, lk 190), ning mis reguleerib vastavalt:

— lapsehoolduspuhkuse asendamist sünnituspuhkusega ning

— lapsehoolduspuhkuse saamise individuaalse õiguse tekkimise aega,

rikkus Luksemburgi Suurhertsogiriik lapsehoolduspuhkust käsitleva raamkokkuleppe (edaspidi „raamkokkulepe"), mis on esitatud nõukogu 3. juuni 1996. aasta direktiivi 96/34/EÜ Euroopa Tööandjate Föderatsiooni, Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskuse ja Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni poolt lapsehoolduspuhkuse kohta sõlmitud raamkokkuleppe kohta (EÜT L 145, lk 4; ELT eriväljaanne 05/02, lk 285) lisas, klausli 2 punkti 1.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

2 Direktiivi 96/34 artikli 2 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriigid jõustavad direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 3. juuniks 1998.

3 Raamkokkuleppe klausli 2 punkt 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolev kokkulepe tagab vastavalt klausli 2 punktile 2 mees- ja naistöötajatele individuaalse õiguse saada lapsehoolduspuhkust lapse sünni või lapsendamise korral, et võimaldada neil hoolitseda lapse eest vähemalt kolm kuud kuni lapse teatud vanuseni, kuid mitte rohkem kui 8aastaseks saamiseni; nimetatud vanuse määravad kindlaks liikmesriigid ja/või töösuhte pooled."

A — *Siseriiklikud õigusnormid*

4 1999. aasta seaduse artikli 7 lõige 2 sätestab:

„Lapsehoolduspuhkuse ajal raseduse või lapsendamise korral, mis annab õiguse saada vastavalt sünnituspuhkust või lapsendaja puhkust, asendab nimetatud puhkus lõppevat lapsehoolduspuhkust".

5 Sama seaduse artikli 19 viies lõik sätestab:

„Lapsehoolduspuhkust reguleeriva 1. peatüki sätetele võivad tugineda pärast 31. detsembrit 1998 sündinud laste vanemad või kelle lapsendamisasi on esitatud pädevale kohtule pärast seda kuupäeva."

6 1999. aasta seaduse 21. novembri 2002. aasta redaktsioonis, millega muudetakse lapsehoolduspuhkust ja perekondlikel põhjustel antavat puhkust reguleerivat 12. veebruari 1999. aasta seadust (*Mémorial A* 2002, lk 3098; edaspidi „2002. aasta seadus"), artikli 10 kuuendas lõigus on ette nähtud:

„Artiklis 8 sätestatud hüvitise taotluse lõplik tagasilükkamine [riikliku peretoetuste] fondi poolt ei mõjuta lapsehoolduspuhkuse andmise võimalust tööandja poolt direktiivis 96/34 sätestatud tingimustel [...]".

Kohtueelne menetlus

7 Komisjon teavitas 16. mail 2001 edastatud märgukirjas Luksemburgi Suurhertsogiriiki, et 1999. aasta seaduse artikli 7 lõige 2 ja artikli 19 viies lõik ei ole direktiiviga 96/34 kooskõlas.

8 Luksemburgi valitsus vastas sellele märgukirjale 26. juuli 2001. aasta kirjaga, kus ta vaidles etteheidetud rikkumisele vastu.

9 Komisjon saatis 13. novembril 2002 Luksemburgi Suurhertsogiriigile põhjendatud arvamuse, milles ta väljendas seisukohta, et 1999. aasta seadus ei ole jätkuvalt ühenduse õigusega kooskõlas osas, mis puudutab lapsehoolduspuhkuse asendamist sünnituspuhkusega ja lapsehoolduspuhkuse saamise individuaalse õiguse tekkimise

aega. Komisjon kutsus oma põhjendatud arvamuses kõnealust liikmesriiki võtma selle täitmiseks vajalikke meetmeid kahe kuu jooksul arvamuse kättesaamisest.

10 Luksemburgi ametiasutused saatsid 19. mail 2003 komisjonile koopia 2002. aasta seadusest. Komisjoni õigusteenistuse sõnul ei olnud nad nimetatud seadust käesoleva hagi esitamise ajaks kätte saanud.

11 Neil asjaoludel otsustas komisjon, kellel ei olnud muud informatsiooni vaidlustatud siseriiklike sätete kooskõla kohta direktiiviga 96/34, esitada käesoleva hagi.

Hagi

Vastuvõetavus

Poolte argumendid

12 Luksemburgi valitsus väidab, et hagi on vastuvõetamatu põhjusel, et sellel puudub ese, kuna Luksemburgi Suurhertsogiriik kõrvaldas etteheidetud rikkumise 1999. aasta seaduse muudatustega, mis tulenevad 2002. aasta seadusest ja mis jõustusid enne põhjendatud arvamuses määratud kahekuulise tähtaja möödumist.

13 Luksemburgi valitsus kinnitab, et hagi on vastvõetamatu ka seetõttu, et komisjoni hagi põhineb ekslikel oletustel, kuna viimane ei ole võtnud arvesse valitsuse saadetud vastust põhjendatud arvamusele, sest kõnealuse institutsiooni teenistused on selle vastuse ära kaotanud.

14 Luksemburgi Suurhertsogiriik lisab vasturepliigis, et põhjendatud arvamuses talle antud kahekuuline tähtaeg siseriiklike õigusnormide direktiiviga 96/34 kooskõlla viimiseks ei ole mõistlik, kuna nii lühikese aja jooksul ei olnud võimalik komisjoni nõudmisele vastavalt õigusakte muuta.

15 Alustuseks avaldab komisjon kahetsust, et põhjendatud arvamusele antud vastust, mille Luksemburgi Suurhertsogiriik saatis 13. juunil 2003 volinik A. Diamantopoulou'le, ei edastatud selle institutsiooni peasekretariaadile, kes oleks saanud selle saata oma õigusteenistusele.

16 Seejärel osutab komisjon Euroopa Kohtu praktikale, mille kohaselt tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumine tuvastada olukorra alusel, mis valitses liikmesriigis põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõpus. Kõnealune kohtupraktika kinnitab komisjoni õigust jääda oma hagi juurde juhul, kui rikkumine kõrvaldatakse alles pärast põhjendatud arvamuses kehtestatud tähtaja möödumist (vt selle kohta 12. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-152/00: komisjon *v.* Prantsusmaa, EKL 2002, lk I-6973, punkt 15). See õigus on seda enam põhjendatud, kui rikkumist ei ole pärast tähtaja möödumist kõrvaldatud.

17 Lõpetuseks väidab komisjon, et põhjendatud arvamusele Luksemburgi ametiasutuste poolt antud vastuse arvesse võtmata jätmine ei mõjuta hagi vastuvõetavust ega

riku kaitseõigust (vt selle kohta 19. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-3/96: komisjon *v.* Madalmaad, EKL 1998, lk I-3031, punkt 20).

Euroopa Kohtu hinnang

18 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumine tuvastada olukorra alusel, mis valitses liikmesriigis põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõpul (vt eelkõige 4. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-173/01: komisjon *v.* Kreeka, EKL 2002, lk I-6129, punkt 7, ja 10. aprilli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-114/02: komisjon *v.* Prantsusmaa, EKL 2003, lk I-3783, punkt 9).

19 Peale selle on väljakujunenud kohtupraktika kohaselt komisjonil jätkuvalt huvi esitada hagi EÜ artikli 226 alusel isegi juhul, kui etteheidetav rikkumine on pärast põhjendatud arvamuses määratud tähtaega kõrvaldatud (vt selle kohta 21. juuni 1988. aasta otsus kohtuasjas 283/86: komisjon *v.* Belgia, EKL 1988, lk 3271, punkt 6).

20 Kõigepealt tuleb küsimust, kas 2002. aasta seadusega kõrvaldati etteheidetud rikkumine enne põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppu ja kas hagil puudus ese enne selle esitamist, hinnata seoses hagi põhjendatuse kindlakstegemisega.

21 Teiseks ei saa Luksemburgi Suurhertsogiriik hagi vastu esitatud vastuvõetamatuse argumendi põhjendamiseks toetuda põhjendatud arvamusele antud vastuse komisjoni poolt arvesse võtmata jätmisele ega selle vastuse komisjoni peasekretariaadile hilinenud edastamisele. Euroopa Kohus on varem otsustanud, et

põhjendatud arvamusele antud vastuse arvestamata jätmine ei ole määrava tähtsusega. Nii leidis Euroopa Kohus eespool nimetatud kohtuotsuse komisjon *v.* Madalmaad punktis 20, et isegi kui oletada, et kohtumenetlus algatati komisjoni hagiga, milles ei arvestatud asjaomase liikmesriigi põhjendatud arvamusele antud vastuses esitatud uute faktiliste ega õiguslike asjaoludega, ei rikuta sellega kõnealuse liikmesriigi kaitseõigust.

22 Lõpuks, mis puutub väitesse, et Luksemburgi Suurhertsogiriigile põhjendatud arvamuses määratud kahekuuline tähtaeg ei ole piisav, siis toodi see argument esimest korda välja alles vasturepliigis ning see ei tugine kohtumenetluse käigus ilmnenud faktilistele ja õiguslikele asjaoludele.

23 Seega on see vastuväide vastuvõetamatu.

24 Eelnevast tuleneb, et komisjoni hagi on vastuvõetav.

Hagi põhjendatus

Esimene väide

— Poolte argumendid

25 Komisjon väidab esimeses väites, et 1999. aasta seaduse artikli 7 lõige 2, mille kohaselt lapsehoolduspuhkuse ajal tekkinud õigus saada sünnituspuhkust asendab lõppevat lapsehoolduspuhkust, ei ole kooskõlas raamkokkuleppe klausli 2 punktiga 1

selles osas, kus artikli 7 lõige 2 sätestab sünnituspuhkuse algamise korral lapsehoolduspuhkuse kohustusliku lõppemise, ilma et naine saaks puhkusest kasutamata jäänud osa üle kanda.

26 Komisjon on arvamusel, et lapsehoolduspuhkus erineb sünnituspuhkusest ja kannab viimati nimetatuga võrreldes teistsugust eesmärki. Naisel, kelle sünnituspuhkus algab lapsehoolduspuhkuse ajal, peab olema võimalus kanda üle osa oma lapsehoolduspuhkusest, mis jäi tal sünnituspuhkuse tõttu kasutamata, arvestades raamlepingu klausli 2 punktis 1 ettenähtud individuaalset õigust saada lapsehoolduspuhkust vähemalt kolm kuud.

27 Mittediskrimineerimise põhimõttele toetudes teeb komisjon järelduse, et kuna Luksemburgi Suurhertsogiriik otsustas võimaldada lapsehoolduspuhkust täisaja korral kestusega kuus kuud ja osalise aja korral kestusega kaksteist kuud, peab ta samuti andma sama kestusega lapsehoolduspuhkust igale direktiivi 96/34 reguleerimisalasse kuuluvale isikule, ega oma õigust objektiivsete põhjenduste puudumisel kohelda neid isikuid erinevalt.

28 Luksemburgi valitsus väidab, et raamlepingu väidetav rikkumine esineb vaid väga erandlikel juhtudel. Arvestades, et 1999. aasta seaduse artikli 3 lõikes 4 sätestatud nõuet, mille kohaselt võtab üks vanematest lapsehoolduspuhkuse vahetult pärast sünnituspuhkust, ning et suurel enamusel juhtudest võtab puhkuse ema, ei ole bioloogiliselt võimalik, et tema lapsehoolduspuhkuse katkestaks järgmise raseduse alusel antav sünnituspuhkus.

29 Teisalt möönab valitsus, et kui isa taotleks naise sünnituspuhkuse lõppedes lapsehoolduspuhkust, ei saa välistada võimalust, et isa poolt kasutatava lapsehoolduspuhkuse ajal võib naine rasestuda, mis annab õiguse saada sünnituspuhkust ja lõpetab lapsehoolduspuhkuse enne tähtaja lõppu.

30 Luksemburgi Suurhertsogiriik väidab, et ta on siiski võimaliku rikkumise kõrvaldanud, võttes vastu 2002. aasta seaduse, millega enne põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumist lisati 1999. aasta seadusesse artikli 10 uus versioon. Artikli 10 kuuendas lõigus on sätestatud, et „artiklis 8 sätestatud hüvitise taotluse lõplik tagasilükkamine fondi poolt ei mõjuta lapsehoolduspuhkuse andmise võimalust tööandja poolt direktiivis 96/34 sätestatud tingimustel [...]".

— Euroopa Kohtu hinnang

31 Raamkokkuleppe klausli 2 punkti 1 alusel tagatakse mees- ja naistöötajatele individuaalne õigus saada vähemalt kolm kuud lapsehoolduspuhkust.

32 Raamkokkuleppe üldkaalutluste punkti 9 kohaselt käsitletakse lapsehoolduspuhkust sünnituspuhkusest eraldiseisvana. Lapsehoolduspuhkust antakse vanematele, et nad saaksid oma lapse eest hoolitseda. Seda puhkust saab võtta kuni lapse teatud vanuseni, kuid mitte rohkem kui 8-aastaseks saamiseni. Sünnituspuhkusel on teistsugune eesmärk. Sellega püütakse kaitsta naise bioloogilist seisundit ning

rasedusele ja sünnitusele järgneval perioodil naise ja tema lapse vahelist erilist suhet, kaitstes seda suhet samal ajal töötamise jätkamisest tuleneva koormuse eest (vt selle kohta 29. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-366/99: Griesmar, EKL 2001, lk I-9383, punkt 43).

33 Eeltoodust tuleneb, et igal vanemal on õigus vähemalt kolm kuud kestvale lapsehoolduspuhkusele ja seda ei tohi lühendada, juhul kui puhkuse katkestab mõni muu puhkus, nagu näiteks sünnituspuhkus, millel on lapsehoolduspuhkusest erinev eesmärk. Euroopa Kohus on varem otsustanud, et ühenduse õigusega tagatud puhkus ei saa mõjutada õigust kasutada muud, samuti ühenduse õigusega tagatud puhkust. Nii leidis Euroopa Kohus 18. märtsi 2004. aasta otsuses kohtuasjas C-342/01: Merino Gomez (EKL 2004, lk I-2605, punkt 41), et sünnituspuhkuse kasutamine ei või mõjutada õigust iga-aastasele puhkusele täies ulatuses.

34 Tuleb nentida, et sünnitus- või lapsendaja puhkuse algamisel lapsehoolduspuhkuse lõppenuks lugemisega, ilma et lapsevanem saaks osa sellest kasutamata jäänud puhkusest üle kanda, ei ole Luksemburgi Suurhertsogiriik taganud igale vanemale vähemalt kolmekuulist lapsehoolduspuhkust. Seetõttu on kõnealune liikmesriik rikkunud direktiivist 96/34 tulenevaid kohustusi.

35 Seda järeldust ei saa kahtluse alla seada asjaolu, et lapsehoolduspuhkuse ennetähtaegne katkestamine sünnitus- või lapsendaja puhkuse tõttu on vähetõenäoline. Selline asjaolu ei mõjuta etteheidetava rikkumise olemasolu, vaid üksnes selle ulatust. Sellega seoses otsustas Euroopa Kohus 27. novembri 1990. aasta otsuses kohtuasjas C-209/88: komisjon *v.* Itaalia (EKL 1990, lk I-4313, punkt 14), et ühenduse õiguse sätetega kehtestatud kohustuse järgimata jätmine kujutab iseenesest rikkumist ning asjaolu, et selline järgimata jätmine ei too kaasa negatiivseid tagajärgi, ei oma tähtsust.

36 Sellest hoolimata tuleb uurida, kas 2002. aasta seadusest tulenevad 1999. aasta seaduse muudatused lõpetasid ülalnimetatud rikkumise.

37 Nimetatud muudatustega kehtestati 1999. aasta seaduses artikli 10 uus versioon ja eelkõige muudeti selle artikli kuuendat lõiku. Selle sättega ei tagata aga õigust lapsehoolduspuhkusele, vaid sätestatakse võimalus, et sellise puhkuse andmise võib otsustada tööandja.

38 Niisiis tuleb teha järeldus, et 1999. aasta seaduse artikli 10 kuuenda lõiguga ei kõrvaldatud sama seaduse artikli 7 lõikest 2 tulenevat rikkumist.

39 Järelikult tuleb komisjoni esimene väide, mille ta oma hagi toetuseks esitas, lugeda põhjendatuks.

Teine väide

— Poolte argumendid

40 Komisjon väidab, et 1999. aasta seaduse artikli 19 viies lõik, mille kohaselt kehtib õigus saada lapsehoolduspuhkust üksnes pärast 31. detsembrit 1998 sündinud laste suhtes või kelle lapsendamisasi on esitatud kohtumenetlusse pärast seda kuupäeva, ei ole direktiiviga 96/34 kooskõlas.

41 Komisjoni seisukoha järgi on liikmesriigid selle direktiivi alusel kohustatud tunnustama vanemate õigust saada lapsehoolduspuhkust kõikide teatud vanuses, kuid mitte üle 8-aastaste laste eest ja mille vanusepiiriks on Luksemburgi Suurhertsogiriik määranud 5 eluaastat, olenemata sellest, kas laps on sündinud enne või pärast 3. juunit 1998, st direktiivi ülevõtmiseks kehtestatud kuupäeva.

42 Komisjoni hinnangul on Luksemburgi Suurhertsogiriik direktiivi 96/34 siseriiklikusse õiguskorda ülevõtmisel seadnud lapsehoolduspuhkuse saamise õigusele direktiivi 96/34 kohaselt keelatud lisatingimuse, kehtestades nõude, et lapsed peavad olema sündinud pärast 31. detsembrit 1998 või et lapsendamisasi peab olema esitatud pädevale kohtule pärast seda kuupäeva.

43 Luksemburgi valitsus vastab esiteks, et lapse sünd või lapsendamine on sündmus, mis on aluseks lapsehoolduspuhkuse õiguse tekkimisele ning mis peab lapsehoolduspuhkuse õiguse saamiseks olema toimunud pärast direktiivi 96/34 asjaomases liikmesriigis jõustumist.

44 Teiselt poolt arvab Luksemburgi valitsus, et komisjoni tõlgendus eeldab direktiivi 96/34 tagasiulatuvat jõudu. Ta juhib tähelepanu Euroopa Kohtu praktikale, mille kohaselt ei ole ühenduse meetmetel tagasiulatuvat jõudu, välja arvatud juhul, kui meetmest endast ei tulene selgelt, et see on olnud ühenduse seadusandja eesmärk. See ei kehti käesolevas asjas, kuna liikmesriigid nägid vastupidi ette järkjärgulise direktiivi sätete sisseviimise oma siseriiklikusse õiguskorda.

45 Lisaks sellele väidab Luksemburgi Suurhertsogiriik, et ta kõrvaldas etteheidetud rikkumise 1999. aasta seadusesse uue artikli 10 kuuenda lõigu lisamisega.

— Euroopa Kohtu hinnang

46 Tuleks juhtida tähelepanu, et raamkokkuleppe klausli 2 punktis 1 sätestatakse töötajatele individuaalne õigus saada lapsehoolduspuhkust, et nad saaksid hoolitseda lapse eest, ning et seda puhkust saab kasutada kuni liikmesriikide poolt määratava teatud vanuseni, kuid mitte rohkem kui lapse 8-aastaseks saamiseni. Luksemburgi õigusnormide kohaselt saab seda puhkust võtta kuni lapse 5-aastaseks saamiseni.

47 Sellest tuleneb, et õigus lapsehoolduspuhkusele on direktiiviga 96/34 tagatud kõikidele vanematele, kelle lapsed on alla teatud vanusepiiri. Kuna selle direktiiviga nähakse ette, et õigus saada lapsehoolduspuhkust kehtib teatud perioodil kuni laps on jõudnud asjaomase liikmesriigi poolt määratud vanuseni, ei oma siinjuures tähtsust asjaolu, kas laps on sündinud enne või pärast kõnealuse direktiivi ülevõtmiseks määratud tähtaega. Õigus saada lapsehoolduspuhkust ei ole seotud lapse sünni või lapsendamisega kui faktiliste asjaoludega, mis nende ajalise esinemise alusel annavad õiguse sellisele puhkusele. Kuigi raamkokkuleppe tekstis öeldakse, et õigus saada lapsehoolduspuhkust antakse „lapse sünni või lapsendamise korral", ei tulene sellest sõnastusest, et lapsehoolduspuhkuse saamine sõltub tingimusest, et laps on sündinud või lapsendatud. See ei tähenda seda, et lapsehoolduspuhkuse saamise õiguse põhjendamiseks peab lapse sünd või lapsendamine aset leidma pärast nimetatud direktiivi jõustumist asjaomases liikmesriigis.

48 Kuna Luksemburgi Suurhertsogiriik on kehtestanud nõude, et laps, kelle eest on vanemal õigus saada lapsehoolduspuhkust, peab olema sündinud pärast 31. detsembrit 1998, või et tema lapsendamisasi oleks esitatud kohtumenetlusse enne nimetatud kuupäeva, siis on ta sellega muutnud võimatuks kasutada asjaomast õigust vanematel, kelle laps on sündinud või lapsendatud enne seda kuupäeva, kuid kes

ei olnud saanud 5-aastaseks 1999. aasta seaduse jõustumise kuupäevaks. Selline direktiivi 96/34 rakendamiskord on vastuolus direktiivi eesmärgiga tagada teatud vanusest nooremate laste vanematele õigus saada lapsehoolduspuhkust. Järelikult on eespool nimetatud liikmesriik lisanud direktiiviga kehtestatud õigusele saada lapsehoolduspuhkust tingimuse, mis selle direktiivi kohaselt ei ole lubatud.

49 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 73 õigesti märkis, ei anna see analüüs mingil viisil direktiivile 96/34 tagasiulatuvat jõudu. See käsitleb vaid direktiivi kohest kohaldamist sündmuste puhul, mis on tekkinud enne direktiivi jõustumist (vt selle kohta 29. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-162/00: Pokrzeptowicz-Meyer, EKL 2002, lk I-1049, punkt 50).

50 Seoses Luksemburgi Suurhertsogiriigi väitega, mille kohaselt ta kõrvaldas rikkumise 1999. aasta seadusesse uue artikli 10 kuuenda lõigu lisamisega, tuleb märkida, et osutatud säte ei taga õigust lapsehoolduspuhkusele, vaid annab tööandjale võimaluse töötajale sellise puhkuse andmiseks. Neil tingimustel ei ole etteheidetud rikkumist nimetatud sättega kõrvaldatud.

51 Eeltoodut arvestades tuleb komisjoni teine väide, mille ta oma hagi toetuseks esitas, lugeda põhjendatuks.

52 Järelikult tuleb tuvastada, et kuna Luksemburgi Suurhertsogiriik kehtestas, et lapsehoolduspuhkuse ajal tekkinud õigus saada sünnitus- või lapsendaja puhkust asendab lapsehoolduspuhkuse, mis seejärel lõpeb, ilma et vanem saaks üle kanda kasutamata jäänud osa puhkusest, ning kohaldades õigust saada lapsehoolduspuhkust üksnes vanematele, kelle laps on sündinud pärast 31. detsembrit 1998 või kelle

lapsendamisasi esitati kohtumenetlusse pärast seda kuupäeva, on see liikmesriik rikkunud direktiivist 96/34 tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

53 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Komisjon on kohtukulude hüvitamist Luksemburgi Suurhertsogiriigilt nõudnud ja kuna viimati nimetatu on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Kuna Luksemburgi Suurhertsogiriik kehtestas, et lapsehoolduspuhkuse ajal tekkinud õigus saada sünnitus- või lapsendaja puhkust asendab lapsehoolduspuhkuse, mis seejärel lõpeb, ilma et vanem saaks üle kanda kasutamata jäänud osa puhkusest, ning kohaldades õigust saada lapsehoolduspuhkust üksnes vanematele, kelle laps on sündinud pärast 31. detsembrit 1998 või kelle lapsendamisasi esitati kohtumenetlusse pärast seda kuupäeva, on see liikmesriik rikkunud nõukogu 3. juuni 1996. aasta direktiivist 96/34/EÜ Euroopa Tööandjate Föderatsiooni, Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskuse ja Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni poolt lapsehoolduspuhkuse kohta sõlmitud raamkokkuleppe kohta tulenevaid kohustusi.**

2. **Mõista kohtukulud välja Luksemburgi Suurhertsogiriigilt.**

Allkirjad